

עפ"א 27586/09/23 - יעקב רייטן נגד מדינת ישראל - משטרת מסובים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"א 27586-09-23 רייטן נ' מסובים

לפני המערער (המבקש)
יעקב רייטן ע"י ב"כ עו"ד מאיה אביגיל רייטן
נגד המשיבה
מדינת ישראל - משטרת מסובים
החלטה

המערער הגיש ערעור על החלטת בית משפט השלום בפתח תקווה (כבוד השופט נחום שטרנליכט) בצ"מ 11463-04-23 מיום 14.6.23, שלפיה נמחקה בקשתו לביטול צו סגירה שהוצא לעסקו, לפי סעיף 23(א1) לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח - 1968.

המשיבה מבקשת למחוק על הסף את הערעור, הן בהיותו ערעור תיאורטי והן משום שהוגש באיחור. בהמשך לכך הגיש המערער בקשה להארכת מועד להגשת הערעור (למען הנוחות, יכונן הצדדים "המערער" ו"המשיבה" בהתאמה).

מבוא וטענות הצדדים

- נגד עסק בבעלות המערער הוצא ביום 4.4.23 צו סגירה מינהלי למשך 7 ימים, על רקע מכירת אלכוהול לקטינים. הצו הוצא לאחר שכבר ניתנה לעסק התראה בעקבות מקרה דומה. ביום 9.4.23, הגיש המערער בקשה לביטול הצו.
- בית משפט השלום, בהחלטתו הנזכרת, קבע כי תוקפו של הצו פקע יום למחרת הגשת הבקשה לביטולו, ומשכך אין מקום להידרש לדיון התיאורטי בחוקיותו, אך על מנת למנוע נקיטת הליכים בעתיד נגד המערער ועסקו, אם תתבצע הפרה נוספת, או על מנת לאפשר נקיטה בהליך אזרחי. לפיכך, מחק בית המשפט את בקשת המערער.
- המערער הגיש ביום 12.9.23 את הודעת הערעור שבנדון. לטענת באת כוחו, העסק עבר לבעלות המערער אך בחודש ינואר 2023, והוא לא ידע כלל על ההתראה שניתנה נגד העסק בחודש ספטמבר 2022. מכאן טענה, כי לא היה מקום להוציא צו לסגירת העסק, והיה על המשיבה להסתפק, גם עתה, במתן התראה. כן טענה, כי הותרת הצו על כנו יאפשר למשיבה לנקוט נגד המערער צעדים חמורים יותר בעתיד, ככל שתבוצע הפרה נוספת. לטענתה, צו הסגירה הוצא ערב חג הפסח - ביום 4.4.23 - ופג בתקופת פגרת הפסח בבתי המשפט. הבקשה הוגשה למחרת מועד הוצאת הצו, אך נקלטה במערכת רק ביום 9.4.23. הצו הוצא, אפוא, בעיתוי בלתי סביר, שלא אפשר למערער לגשת לערכאות. כן טענה, כי ההחלטה על הוצאת הצו אינה מנומקת וטענות המערער בשימוע לא נשקלו כדבעי. לטענתה, בנסיבות אלו, היה על בית המשפט לדון בבקשה לביטול הצו, ואין מקום להמתין להליך עתידי על מנת להכריע בטענות שהועלו.

4. בד בבד עם הודעת הערעור, הגישה באת כוח המערער "הודעה", ובה ציינה כי נמנע ממנה להגיש את הערעור במועד, ביום 6.9.23, משום שהיתה חולה בקורונה.
- בהחלטה מיום 13.9.23 קבעתי, שככל שחל איחור בהגשת הערעור, יש להגיש בקשה להארכת מועד להגשתו.
5. ביום 19.9.23 הגישה המשיבה תגובה, ובה עתרה לסלק את הערעור על הסף, הן מחמת היותו ערעור תיאורטי, והן משום האיחור בהגשתו. לטענת המשיבה, הצו פג והעסק פועל, ומכאן שהבקשה והערעור מכוונים למצב עתידי ותיאורטי ואין לסעד המבוקש כל נפקות. מכאן טענה, שככל שתבוצע הפרה נוספת, פתוחה בפני המערער הדרך להעלות את טענותיו בשימוע ובפני בית המשפט. עוד הוסיפה, כי המועד האחרון להגשת הערעור חל ביום 6.9.23 - יום למחרת הפגרה, אולם הוגש באיחור של 6 ימים, ללא בקשה למתן ארכה להגשתו. עוד טענה, כי ספק אם מחלת באת כוח המערער, שכללה אך יומיים מתוך התקופה שעד למועד האחרון להגשת הערעור, מצדיקה את ההגשה באיחור. גם לא הובהר כי מצבה הרפואי של באת כוח המערער מנעה ממנה או ממי מצוות משרדה להגיש הערעור במועד.
6. ביום 8.10.23 השיב המערער לתגובה, ובמסגרת תגובתו ביקש להאריך את המועד להגשת הערעור. בהמשך לכך, ורק בעקבות החלטה נוספת, הגיש המערער ביום 10.10.23 בקשה להארכת מועד להגשת ערעור. בבקשה טענה באת כוח המערער, כי חוק רישוי עסקים אינו קובע את סדרי הדין להגשת ערעור על החלטה בעניין צו סגירה מינהלי, וניתן באופן סביר להניח כי הליך הערעור המתאים הוא הליך מינהלי, עליו חלים סדרי הדין האזרחיים, שמכוחם, המועד האחרון להגשת הערעור הוא 14.9.23. לטענתה, התברר לה אך ביום 11.9.23 כי יש להגיש את הערעור כהליך פלילי, ולפיכך, למחרת, הגישה את הערעור. כן טענה, כי די באי בהירות ביחס לסדרי הדין כדי להצדיק את ההגשה המאוחרת. עוד טענה, כי הגשת הערעור במועד נמנעה בשל מחלתה. תחילה הגישה אישור מחלה עד ליום 11.9.23 ובהמשך הגישה אישור מחלה מתוקן עד ליום 13.9.23.

דין

7. שני עניינים דורשים הכרעה: האחד, בקשת המערער להארכת מועד להגשת ערעורו, מחד גיסא, ובקשת המשיבה למחוק את הערעור בשל האיחור בהגשתו, מאידך גיסא; השני, בקשת המשיבה למחוק על הסף את הערעור בהיותו ערעור תיאורטי.
8. תחילה - לבקשה להארכת המועד להגשת הערעור.
9. סעיף 199 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982, קובע כי התקופה להגשת ערעור היא 45 ימים מיום מתן פסק הדין. לפי סעיף 10(ג) לחוק הפרשנות, התשמ"א - 1981, ימי הפגרה יבואו במניין הימים, אלא אם אלו הימים האחרונים שבתקופה. בהליכים פליליים, באים ימי הפגרה במניין הימים להגשת הליכי ערעור, אולם עת היום האחרון להגשת ההליך חל בתקופת פגרה, נדחה המועד האחרון להגשתו עד למחרת תום הפגרה (בש"פ 2990/20 ברלנד נ' מדינת ישראל (11.5.20); בש"פ 2311/20 בן לולו נ' מדינת ישראל (30.3.20)).
10. אין כבר מחלוקת של ממש כי ההליך שבנדון הוא ערעור פלילי (ע"א 18420-06-21 מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה נ' ר.ע. אופק בע"מ (9.8.21)), ומכאן כי המועד האחרון להגשתו חל ביום 6.9.23.
11. סעיף 201 לחוק סדר הדין הפלילי מסמיך את בית המשפט לאפשר ארכה להגשת הערעור. בהחלטה בבקשת ארכה, על בית המשפט להתחשב בשיקולים שונים, ובהם חשיבות סופיות הדין והצבת גבול להימשכות הליכים,

הצורך בשמירה על יציבות וודאות משפטיים, וניהול יעיל של מערכת המשפט (בש"פ 2301/16 **שחאדה נ' מדינת ישראל** (22.3.16); ע"פ 4946/07 **מקלדה נ' מדינת ישראל** (19.2.09)).

בית המשפט לא ייעתר לבקשת ארכה ללא "טעם ממשי המניח את הדעת", והארכת מועד לא תינתן כדבר שבשגרה. בין היתר, על בית המשפט לשקול את משך האיחור, ההצדקות לו, וסיכויי הלכאוריים של הערעור (בש"פ 6843/21 **זברק נ' הוועדה המקומית לתכנון ובניה "ישובי הברון"** (9.11.21); בש"פ 3373/19 **ג'בן נ' הוועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מזרחי** (28.5.19); בש"פ 5439/14 **אלאטרש נ' מדינת ישראל** (17.8.14)).

12. הערעור שלפניי הוגש באיחור של 6 ימים.

כאשר בעל דין טוען לאיחור בהגשת הליך נוכח טעות בדין, עליו להראות כי מדובר בטעות סבירה, או שנהג בשקידה סבירה למניעת הטעות (**עניין זברק**, לעיל). באת כוח המערער טענה מלכתחילה - בהודעתה הראשונה מיום 13.9.23 - כי האיחור בהגשת הערעור הוא בשל מחלה, והטענה בדבר טעות בדין הועלתה לראשונה אך כחודש לאחר מכן. די בכך על מנת לדחות טענה זו.

באשר למחלתה של באת כוח המערער - אכן, מצב רפואי עשוי להצדיק, במקרים מסוימים, הגשת ערעור באיחור (**עניין בית ספר תיכון אורית**, לעיל). עם זאת, על המבקש להאריך מועד בשל מחלה, להניח את התשתית המתאימה מיד לאחר תום המחלה.

כאמור, הודעת הערעור לא הוגשה עם בקשה להארכת מועד. היא גם לא הוגשה עם תעודות רפואיות כלשהן, ורק בהמשך הוגש תחילה אישור מחלה עד ליום 11.9.23 ולאחר מכן עד ליום 13.9.23. למעשה, באת כוח המערער התעלמה מהחלטת בית המשפט מיום 13.9.23, לפיה עליה להגיש בקשה להארכת מועד, ורק לאחר תגובת המשיבה, שכללה עתירה למחיקת הערעור על הסף, הגישה ביום 10.10.23 את הבקשה להארכת מועד. הבקשה להארכת מועד הוגשה, אפוא, באיחור של למעלה מחודש מהמועד האחרון להגשת הודעת הערעור.

13. בה בעת, ייתכן, שלו היה השיקול שעניינו מחלת באת כוח המערער עומד כשיקול יחידי, לא הייתי מוחקת על הסף את הערעור, משום התשתית שהוגשה, ולו בדיעבד באיחור של חודש, בדבר מחלתה. עם זאת, עניין זה אינו עומד לבדו, אלא שהוא מצטרף לשיקול נוסף שיש לקחת בחשבון, שעניינו בסיכויי הערעור - שיקול, הקשור באיבו לבקשת המשיבה למחוק את הערעור על הסף בהיותו תיאורטי.

כידוע, בתי המשפט נמנעים, ככלל, מלדון בעניינים תיאורטיים (בש"פ 7182/22 **פלוני נ' מדינת ישראל** (31.10.22); בש"פ 2551/22 **סקף נ' פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה)** (3.5.22)). צו הסגירה פג ביום 10.4.23, יום לאחר הגשת בקשתו של המערער לביטול צו הסגירה. כאן המקום להדגיש, כי אין כל אינדיקציה בדבר הגשת הבקשה במועד מוקדם יותר, וגם אין כל תשתית, לפיה פעלה באת כוח המערער על מנת לוודא כי הבקשה תועבר בדחיפות למתן החלטה.

משפג צו הסגירה, ועסקו של המערער נפתח, הפך הדיון בבקשה לביטול הצו לתיאורטי, כפי שקבע בית משפט השלום. מכאן שגם הערעור עצמו, על פני הדברים, הוא ערעור תיאורטי, וההכרעה בטענות המערער תהא חסרת כל נפקות מעשית. ככל שתבצע הפרה נוספת - ויש לקוות שהמערער הפנים את משמעות הדבר וימנע מהפרות - יהיה רשאי במסגרת הליך עתידי להציג את שלל טענותיו באשר לחוקיות הוצאת הצו. מכאן שסיכויי הערעור - אפסיים.

14. לאור כל האמור, אין מקום להיעתר לבקשה להארכת מועד להגשת ערעור, ובמקביל, יש למחוק את הערעור על הסף משום שהערעור הוא תיאורטי. לפיכך, הבקשה להארכת מועד להגשת ערעור - נדחית, ואילו הבקשה

למחיקת הערעור על הסף, מתקבלת.

ניתנה היום, כ"ט חשוון תשפ"ד, 13
נובמבר 2023, בהעדר הצדדים.

אפרת פינק, שופטת